

VRI & faktorer som ökar risken för smittspridning

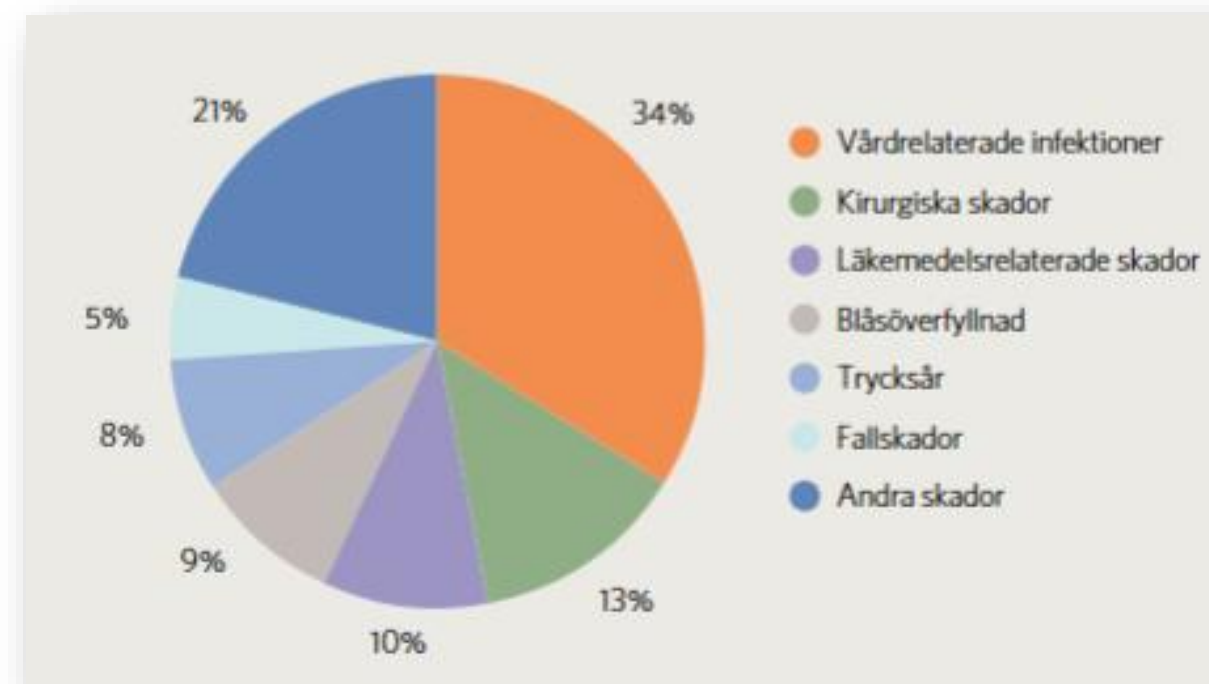
Vårdhygienisk eftermiddag

Henrik Wiklund Hygiensjuksköterska

260224

Vårdrelaterade infektioner (VRI)

- VRI är den enskilt största vårdskadan
- Ställer till stora bekymmer och kostnader
- Personal som arbetar inom hälso-och sjukvård skall ha kännedom om VRI och dess bekymmer
- Patienten kommer in med en sjukdom, botas men går hem med en annan... eller riskerar faktiskt att vårdas längre än tänkt

Vårdrelaterade infektioner (VRI)

Socialstyrelsens definition:

Infektion som uppkommer hos person under slutenvård eller till följd av åtgärd i form av diagnostik, behandling eller omvårdnad inom övrig vård och omsorg, eller som personal som arbetar inom vård och omsorg ådrar sig till följd av sin yrkesutövning

REGION
SÖRMLAND

Vilka drabbas av en VRI?

- Vårdrelaterade infektioner drabbar alla åldrar och förekommer inom alla sjukvårdens specialiteter.
- På sjukhus är vårdrelaterad urinvägsinfektion den vanligaste VRI, följt av vårdrelaterad pneumoni och postoperativ sårinfektion.
- Störst risk att drabbas har patienter med många grundsjukdomar.
- Vårdrelationer kan givetvis förekomma både i regional vård och kommunal vård.
- För omsorgstagare i kommunal vård kan en VRI få allvarliga konsekvenser och kan innebära fortsatt vård i regional regi.

Vilka infektioner är vårdrelaterade?

Exogena infektioner

- Vinterkräksjuka
- Influensa/Covid-19
- Multiresistenta bakterier
- Legionella
- Etc etc...

Endogena infektioner

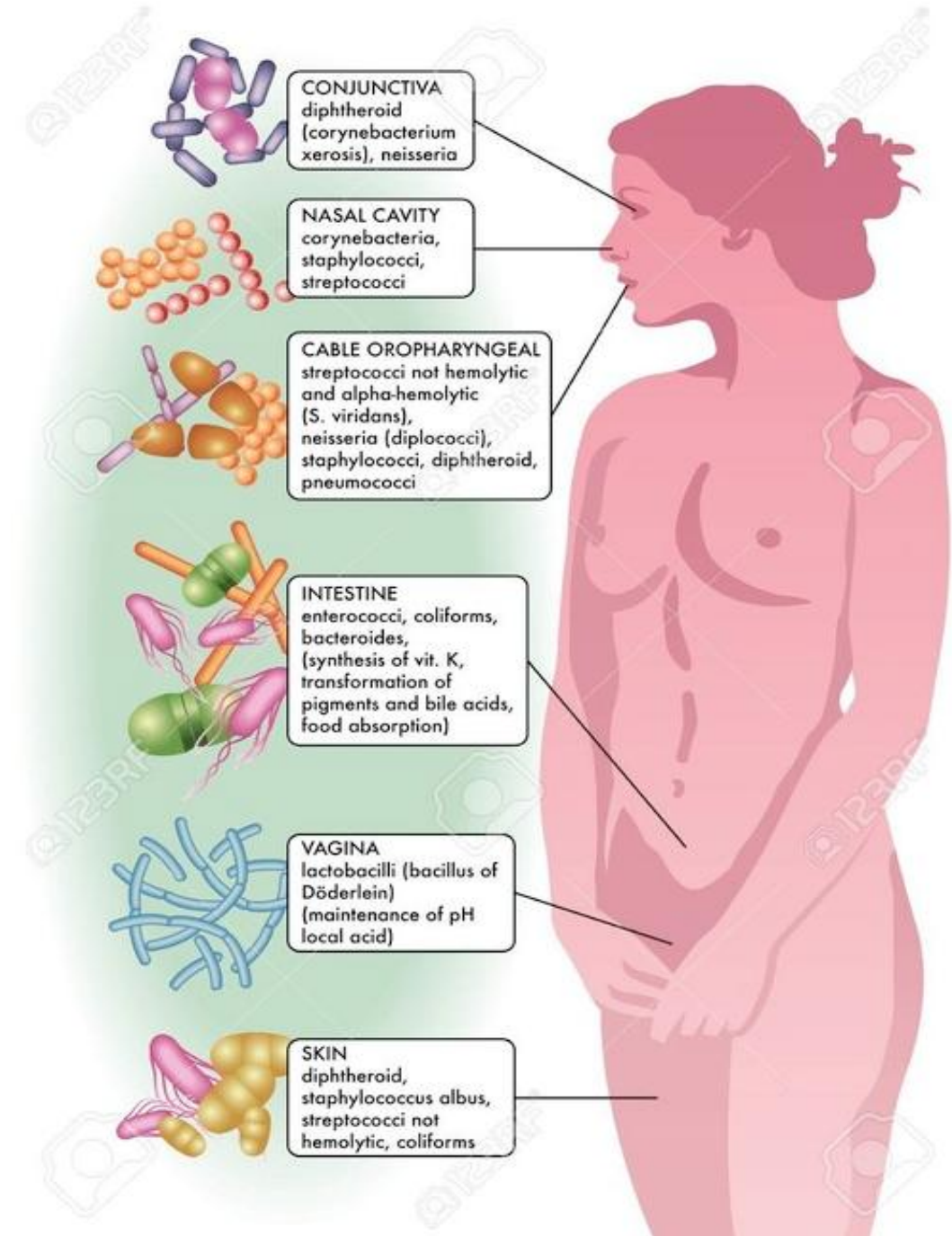
- Urinvägsinfektion pga KAD
- Pneumoni
- Postoperativ sårinfektion
- Infektion på grund av kärlkateter

En stor anledning till VRI är att normalfloran hos individen hamnar på fel ställen

Normalfloran omfördelas

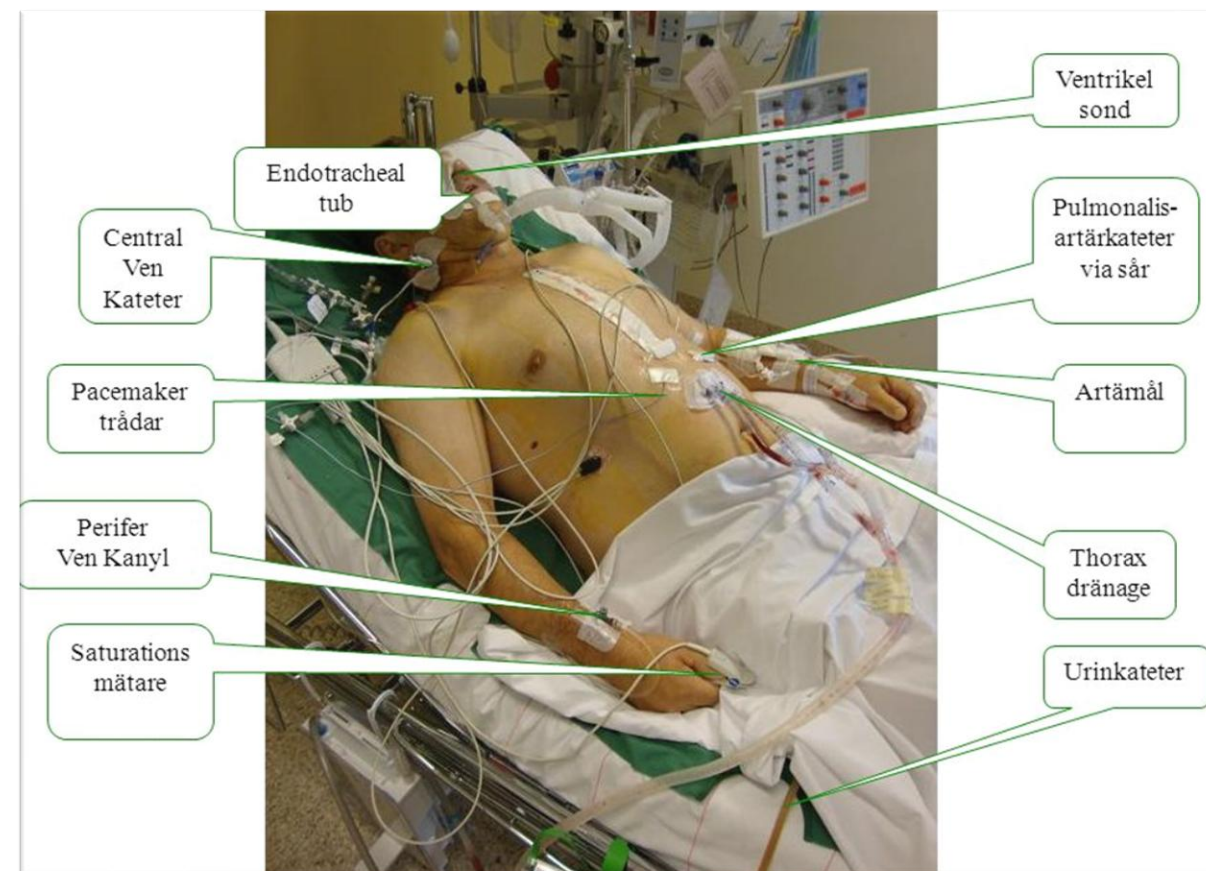
- Ca 1,5 kg normalflora
- Fler bakterieceller än humana celler
- Tarmfloran hamnar i urinblåsan
- Svalgfloran hamnar i lungan
- Hudfloran hamnar i blodbanan

Hur går det till? Vad är den gemensamma nämnaren?

Vårdrelaterade infektioner

1. Urinvägsinfektion pga KAD
2. Pneumoni
3. Postoperativ sårinfektion
4. Infektion pga kärlkateter
5. Smittspridning mellan patienter

Kostnader och konsekvenser

- VRI leder till cirka 1500 patienter dör i samband med sjukhusvård, i snitt fyra patienter varje dag
- Medelvårdtiden för patienter som får en VRI är mer än dubbelt så lång som för patienter utan VRI
- Den genomsnittliga kostanden för förlängd vårdtid är 107 000kr.
- Kostnaden är för extra vårdtid på sjukhus som beror på undvikbar VRI uppskattas mellan 1.5- 2.2 miljarder kronor per år. Den totala kostnaden för samhället är sannolikt större.
- **Driver antibiotikaresistens!**
- **Lidande för individen!**

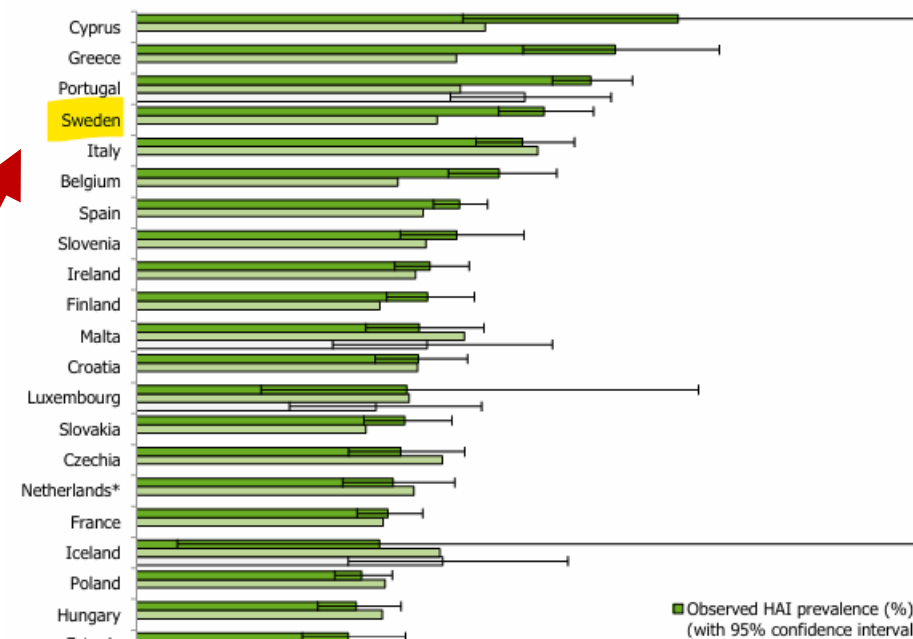

Vi har fantastiska förutsättningar i Sverige

- En patient per säng
- Rent vatten
- Mekanisk ventilation
- Avfallshantering
- Avlopp och sanitet
- Rengöring av ytor och föremål
- Desinfektion och sterilisering i världsklass

Men vi toppar VRI ligan.... 🙏

Figure 13. Observed and predicted HAI prevalence based on patient case-mix and hospital characteristics and corrected HAI prevalence after validation with 95% confidence intervals, by country, ECDC PPS 2022–2023

Lågt medialt intresse, men om man sätter det i ett annat perspektiv...

Ca 1500 dödsfall/år = 3-4 flygplanskrascher årligen i Sverige...

- Hur tror ni media och regering hade reagerat om vi hade motsvarande dödsfall, i exempelvis flygplanskrascher?
- Det hade i alla fall inte flugit under radarn...

Flygplanskrasch

- Snabbt
- Våldsamt
- Stort medialt intresse
- Haverikommission
- Upptäcks där de uppstår
- Följer du medvetet inte regler så blir du av med jobbet

Vårdskada

- Smygande förlopp
- Obemärkt
- Skadan förväntat, en "komplikation"
- Endast allvarliga skador utreds
- Upptäcks sällan där de uppstår
- Följer du medvetet inte regler så blir du inte av med jobbet

Vad kan man göra då?

Fungerande basala hygienrutiner som bryter smittvägar för kontaktsmitta

Lokaler anpassade för den vård som bedrivs

Tillräckligt med personal som har rätt kompetens

Att rengöring, desinfektion och sterilisering av utrustning motverkar smittspridning via föremål som används hos flera patienter, t.ex. kirurgiska instrument och bäcken

Korrekt utförande av varje vårdåtgärd, undersökning och behandling

Analys av riskfaktorer, möjligt att avveckla?

Vägledning för
vårdrelaterad pneumoni
- förebyggande åtgärder

NAG Vårdhygien

Datum	Version/beskrivning av förändring
2025-05-05	v. 1

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård

VRI SMART

ÄR DET EN VRI?

FAKTA

10 KORTA

FALLSTUDIER

VRI-Smart

För sjukvården

Klicka på den del du vill börja med

?

Är det en VRI?

Kan du skillnaden mellan en samhällsförvärd och en vårdrelaterad infektion?

5 min

i

Fakta

Här lär du dig mer om vårdrelaterade infektioner (VRI), att hitta riskpatienter och förebygga VRI.

40 min

10 korta

Snabbtesta dina kunskaper inom hygien och vårdrelaterade infektioner.

5 min

Fallstudier

Lär dig förebygga och handlägga VRI. Lyckas du bra får du ett diplom!

45 min

VRI-Smart®

Vårdhygien | Kunskapsstyrning
vård | SKR

Vårdhygieniska riskfaktorer för smittspridning

Patient med vårdhygieniska riskfaktorer kan innebära ökad risk för smittspridning men även ökad risk att förvärva vårdrelaterad infektion (VRI). Utvärdera riskfaktorer kontinuerligt under vårdtid.

REGION
SÖRMLAND

Följsamhet till grundläggande hygienrutiner inklusive basala hygienrutiner, oavsett känd eller okänd smitta, minskar risker.

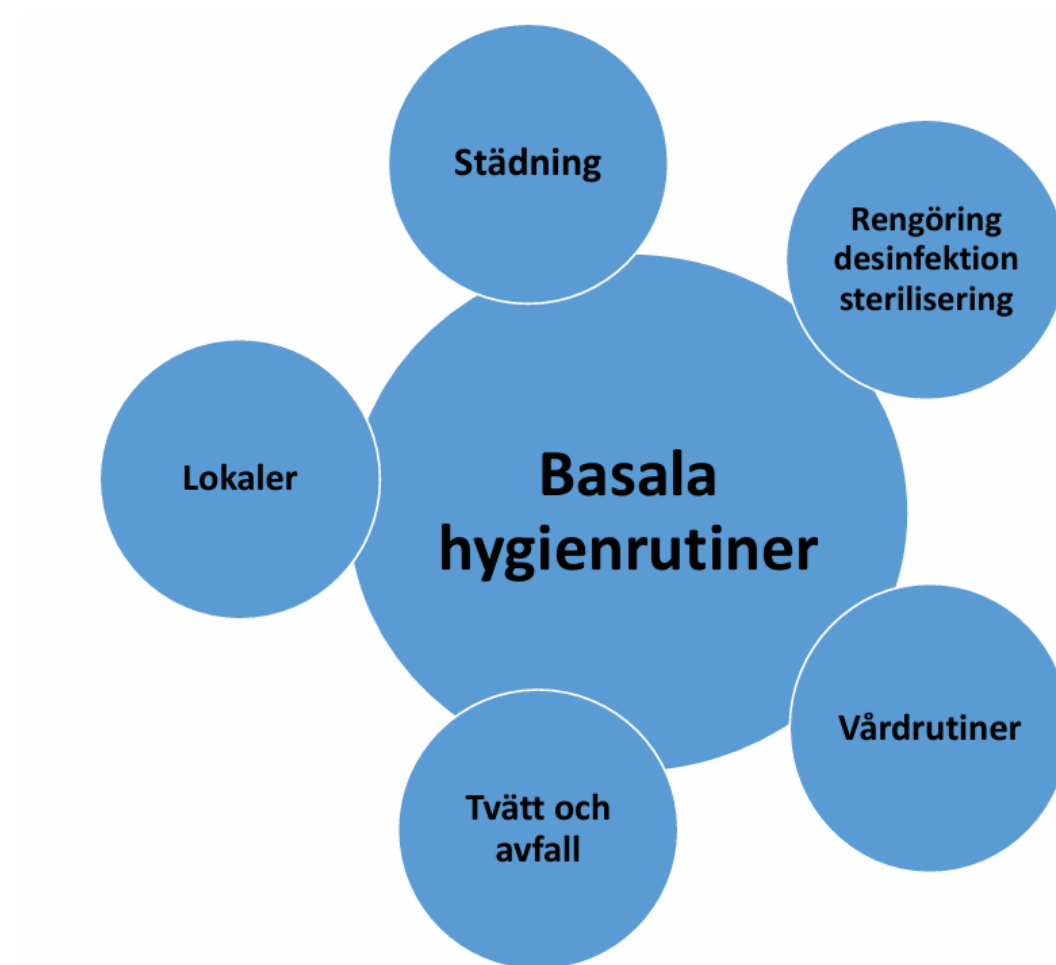
Exempel på
patientrelaterade
riskfaktorer

Hud	Utsöndringar	Luftvägar	Kognitiv förmåga/ Kommunikation
- Hudskada, hudsjukdom, eksem. - Sår: svårläkta omläggningskrävande. - Kärlinfart: PVK, CVK, trakeostomi, PEG, dränage. - Utslag & blåsor, i samband med feber. - I BB/förlossningsverksamhet betraktas bristningar, avslag och såriga bröstvårtor som riskfaktorer.	- Diarré - Kräkningar - Enterostomi – läckande eller svåromlagd - Inkontinens – KAD, RIK, suprapubiskateter	- Hosta - Snuva - Halsont - Endotrakealtub / trakeostomi	Kognitiv förmåga att hantera smittvägar: - Demenssjukdom - Språk/kommunikationssvårigheter - Syn- och hörselnedsättning - Psykisk sjukdom - Små barn

Vägledning till
åtgärd

Placering av patient : Bedöm behovet av enkelsal & eget hygienutrymme utifrån vilka riskfaktorer som finns. Är patienten utlandsvårdad? Infektionskänslig?			
- Vid vistelse i allmänna utrymmen skall sår & infarter vara täckta med rena förband. - Vid misstanke om luftburen smitta isoleras patienten på eget rum.	- Vid diarré eller kräkningar vårdas patient på enkelsal med eget hygienutrymme.	- Patienter med misstänkt eller verifierat smittsam luftvägsinfektion vårdas, så långt det är möjligt, i ett eget rum med stängd dörr. - Påminn om vikten av god handhygien.	- Bedöm patientens förmåga att följa och förstå instruktioner.

Vad kokar allt ner till...?

Kom ihåg riskerna och att bryta smittvägarna!

Kroppsvätskorna i miljön (hosta, nysningar, kräkningar, diarré, stora vätskande sår)

Väl utarbetade rutiner för städning/desinfektion av ytor och material

Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler

Sammanfattning

- VRI ställer till stora bekymmer för sjukvården, samhället och inte minst för individen som drabbas av den.
- Vårdrelaterade infektioner är en stor ekonomisk belastning för sjukvårdsbudgeten, samhället och driver på antibiotikaresistens.
- Kostnaderna för VRI kan nästan halveras om följsamhet till hygienrutiner efterlevdes bättre!
- Det är nödvändigt att politiker behöver få upp ögonen än mera kring detta. Men chefer behöver vara med och driva detta.

Om chefer inte tycker att det är viktigt, kommer personal i förlängningen inte heller att tycka det.

Florence Nightingales (1820-1910)

